

Uchwała nr 5.24.03.2025
Senatu Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
z dnia 24 marca 2025 roku

w sprawie: przyporządkowania kierunku studiów Lingwistyka kliniczna I stopnia, profil ogólnoakademicki, do dyscyplin naukowych i zatwierdzenia efektów uczenia się

Działając na podstawie art. 53 ust. 1 i 2 oraz art. 28 ust. 1 pkt. 13 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t. j. Dz. U. z 2024 poz. 1571) oraz § 23 pkt. 23 Statutu Uczelni Senat Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie postanowił, co następuje:

§ 1

Przyporządkowuje się kierunek studiów **Lingwistyka kliniczna** (studia I stopnia, profil ogólnoakademicki) do dyscyplin naukowych wskazanych w § 2 niniejszej uchwały oraz wskazuje jako dyscyplinę wiodącą – **językoznawstwo**.

§ 2

Kierunek, o którym mowa w § 1, przyporządkowany zostaje do niżej wymienionych dyscyplin:

- **językoznawstwo – 70%** - dyscyplina wiodąca
- literaturoznawstwo – 10%
- nauki medyczne – 10%
- psychologia – 10%.

§ 3

Opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku, o którym mowa w § 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały Senatu.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Rektor

prof. dr hab. Piotr Borek

1. Nazwa kierunku **Lingwistyka kliniczna** (studia I stopnia)
2. **Dziedziny i dyscypliny**, do których jest przyporządkowany kierunek:

	Zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. z 2022 r., poz. 2202)	
Dziedziny	nauki humanistyczne; nauki medyczne i nauki o zdrowiu; nauki społeczne	
Dyscyplina wiodąca	językoznawstwo	70%
Pozostałe dyscypliny:	literaturoznawstwo	10%
	nauki medyczne	10%
	psychologia	10%

3. Sylwetka absolwenta

Absolwent studiów licencjackich na kierunku lingwistyka kliniczna, dysponując zaawansowaną wiedzą i ugruntowanymi umiejętnościami z zakresu fizjologii, neurofizjologii, patenurofizjologii procesów mownych, audiofizjologii i patoaudiofizjologii mowy, zaburzeń komunikacji językowej, onto-, geronto-, schizo-, tanato-, aksjo-, psycho- i neurolingwistyki, jest przygotowany do realizowania działań zawodowych z obszaru lingwistyki klinicznej, tj. lingwistyki stosowanej analizującej, opisującej i interpretującej biolingwistyczne uwarunkowania rozwoju, zaburzeń i regresji mowy. Z kolei posiadając rozległą wiedzę z zakresu językoznawstwa ogólnego i nauki o języku oraz o komunikacji, szczególnie w zakresie takich przedmiotów i subdyscyplin szczegółowych, jak: fonetyka, morfologia, składnia, semantyka, pragmatyka, gramatyka umysłu, ortoepia, paleolingwistyka, zoosemiotyka i komunikacja międzykulturowa oraz międzygatunkowa, językoznawstwo ogólne, może podejmować działania zawodowe i poznawcze z zakresu językoznawstwa jako dyscypliny naukowej. Dzięki wiedzy i umiejętnościom z zakresu komunikacji społecznej, retoryki, lingwistyki mentalnej, komunikacji klinicznej, dyskursu maładycznego i biblioterapii, psychologii, w tym klinicznej oraz emisji głosu, wie i potrafi oddziaływać słowem na osobę komunikacyjnie nienormatywną, chorą, cierpiącą, potrzebującą pomocy. Tym samym ma świadomość, jakie zachowania językowe są motywujące do podejmowania terapii. Posiada podstawowe umiejętności prowadzenia badań naukowych w ramach wymienionych szczegółowych dyscyplin i subdyscyplin językoznawczych, rozpoznawania i rozwiązywania problemów badawczych, dzięki czemu rozumie, czym jest język jako zdolność poznawcza, oraz orientuje się w teoriach lingwistycznych. Dąży do pogłębienia wiedzy w wybranych dziedzinach i dyscyplinach nauki, z których czerpie lingwistyka kliniczna. Rozumie hipotetyczny charakter wiedzy empirycznej i jest gotów na zmianę stanowisk w świetle nowych odkryć i teorii. Rozpoznaje i uznaje odpowiedzialność etyczną i prawną wiążące się z pracą zawodową i naukową. Dysponując wiedzą z zakresu składowych lingwistyki klinicznej, potrafi myśleć dokładnie, celowo, krytycznie, falsyfikacjonistycznie, z wystarczającą dozą wiedzy z dziedziny etyki i prawa, co czyni go przygotowanym do odpowiedzialnego działania zgodnie z obowiązującymi standardami moralnymi i prawnymi. Potrafi pracować w zespołach. Rozumie procesy, zjawiska i tendencje społeczno-kulturowe zachodzące we współczesnym świecie, w centrum którego lokuje się człowiek dotknięty chorobami/zaburzeniami, ale także ma świadomość znaczenia tradycji w rozpoznawaniu aktualnych problemów lingwistycznych, klinicznych, komunikacyjnych, terapeutycznych. Zna specjalistyczną terminologię z zakresu lingwistyki klinicznej i subdyscyplin ją konstytuujących. M.in. dzięki otwartości poznawczej i komunikacyjnej jest przygotowany do współtworzenia dyskursu naukowego i zawodowego uwzględniającego neurogenne, audiogenne, lingwistyczne i psychologiczne determinanty rozwoju i zaburzeń mowy.

Absolwent studiów licencjackich z zakresu lingwistyki klinicznej zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy.

Może podjąć dalsze kształcenie na studiach drugiego stopnia i / lub studiach podyplomowych.

4. Cel studiów

Celem studiów I stopnia na kierunku *Lingwistyka kliniczna* jest zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie:

- humanistyki i lingwistyki klinicznej, tj. lingwistyki stosowanej analizującej, opisującej i interpretującej biolingwistyczne uwarunkowania rozwoju, zaburzeń i regresji mowy,
- zdobycie gruntownych kompetencji z zakresu językoznawstwa stosowanego, w szczególności z zakresu językoznawstwa ogólnego i nauki o języku oraz o komunikacji, w zakresie takich przedmiotów i subdyscyplin szczegółowych, jak: fonetyka, morfologia, składnia, semantyka, pragmatyka, gramatyka umysłu, ortoepia, paleolingwistyka, zoosemiotyka i komunikacja międzykulturowa oraz międzygatunkowa, językoznawstwo ogólne,
- w szczególności dotyczącą biologicznych determinant rozwoju i zaburzeń mowy (neuro- i audiogennych)
- oddziaływania słowem na osobę komunikacyjnie nienormatywną, chorą, cierpiącą, potrzebującą pomocy,
- rozwinięcia świadomości, jakie zachowania językowe są motywujące do podejmowania terapii,
- przygotowania do odpowiedzialnego działania zgodnie z obowiązującymi standardami moralnymi i prawnymi,
- absolwent jest przygotowany do współpracy z nauczycielami, pedagogami, terapeutami, psychologami, logopedami, neurologopedami, surdologopedami, gerontologopedami, logopediami paliatywnymi, biolingwistami, specjalistami od komunikacji klinicznej, pracownikami służby zdrowia oraz naukowcami badającymi zależność mózg-mowa, umysł-mowa, słuch-mowa,
- absolwent może podjąć pracę w szczególności w:
 1. Instytucjach, centrach, laboratoriach zajmujących się tworzeniem korpusów mowy i tekstów; dostępem, interpretacją, rozumieniem informacji, rozpoznawaniem mowy, przetwarzaniem mowy.
 2. Publicznych i niepublicznych instytucjach, zakładach leczniczych, wykorzystujących wiedzę lingwistyczną do rozwiązywania problemów audiologicznych, patoneurolingwistycznych, foniatrycznych.
 3. Publicznych i niepublicznych placówkach edukacyjnych, terapeutycznych i instytucjach szkoleniowych kładących nacisk na edukację przyjazną mózgowi ucznia i wykorzystujących strategie neurodydaktyczne oraz osiągnięcia neurolingwistyki edukacyjnej.
 4. Instytucjach szkoleniowych, fundacjach, stowarzyszeniach zajmujących się skuteczną komunikacją.
 5. Firmach i ośrodkach zajmujących się zarządzaniem informacją, analizą i prezentacją danych, neuromarketingiem.
 6. Firmach medycznych dystrybuujących usługi, towary, produkty.
 7. Przedsiębiorstwach produkujących i dystrybuujących rozwiązania technologiczne i informatyczne wspomagające komunikację językową, parajęzykową i pozajęzykową lub pełniących funkcję tzw. protez mowy.

8. Służbach i instytucjach społecznych, których zakres działań obejmuje zagadnienia wiążące się z komunikacją, np. w centrach informacyjnych, biurach obsługi interesantów.
9. Wydawnictwach oferujących pomoce dydaktyczno-terapeutyczne wspomagające komunikację i/lub pomagające niwelować skutki zaburzeń komunikacji.

5. Kierunkowe efekty uczenia się i ich odniesienie do efektów kształcenia dla obszaru/ów nauki:

Efekty uczenia się

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się zgodnych z Polską Ramą Kwalifikacji	
		Symbol charakterystyk uniwersalnych I stopnia ¹	Symbol charakterystyk II stopnia ²
WIEDZA (absolwent zna i rozumie)			
K_W1	Rozumie w zaawansowanym stopniu znaczenie i rolę lingwistyki klinicznej we współczesnej lingwistyce stosowanej, jej terminologię, metody badań i obowiązujące teorie.	P6U_W	P6S_WG
K_W2	Zna terminologię z zakresu językoznawstwa ogólnego, lingwistik stosowanych, w tym ortopeii, nauki o języku, komunikacji społecznej i międzygatunkowej.	P6U_W	P6S_WG
K_W4	Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową o komunikacji językowej, również w sytuacji wielojęzyczności, i jej zaburzeniach, o systemie fonetycznym, gramatycznym, semantycznym i pragmatycznym języka, o środowiskowych odmianach polszczyzny, z uwzględnieniem gramatyki umysłu, aspektów rozwojowych i subkodu pisanego.	P6U_W	P6S_WG
K_W5	Zna wybrane metody badawcze językoznawstwa i założenia lingwistycznych rozwiązań metodologicznych, ich związki z innymi dyscyplinami nauk humanistycznych (głównie literaturoznawstwem), nauk	P6U_W	P6S_WG

¹ Zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz.64 z późn. zm.)

² Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218).

	medycznych i nauk o zdrowiu, nauk społecznych (głównie psychologii); orientuje się w aktualnym stanie badań językoznawczych.		
K_W6	Posiada wiedzę z zakresu subdyscyplin tworzących lingwistykę kliniczną.	P6U_W	P6S_WG
K_W7	Posiada wiedzę z zakresu fizjologii mowy.	P6U_W	P6S_WG
K_W8	Posiada wiedzę z zakresu patologii mowy.	P6U_W	P6S_WG
K_W9	Zna w zaawansowanym stopniu neurogenne determinanty rozwoju i zaburzeń mowy.	P6U_W	P6S_WG
K_W10	Posiada rozbudowaną wiedzę z zakresu audiogennych uwarunkowań rozwoju i zaburzeń mowy	P6U_W	P6S_WG
K_W11	Przyswoił wiedzę filozoficzną i ogólnohumanistyczną wiążącą się z procesami językowymi i biologicznymi człowieka, również w zakresie analizy i współtworzenia dyskursu, którego uczestnikiem jest osoba komunikacyjnie nienormatywna/cierpiąca.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
K_W12	Posiada wiedzę na temat wykorzystywania słowa (w tym tekstów kultury) oraz wiadomości i strategii z obszaru teorii i praktyki argumentacyjnej, retoryki stosowanej, komunikacji klinicznej w celu oddziaływania na sfery intelektu i afektu uczestnika aktu komunikacyjnego.	P6U_W	P6S_WK
K_W13	Zna i rozumie zagadnienia związane z emisją głosu – budową i działaniem oraz ochroną narządów mowy; zna zasady emisji głosu i jego rehabilitacji.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
K_W14	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu etyki i prawa obowiązujących lingwistów klinicznych, w tym prawa autorskiego i własności intelektualnej.	P6U_W	P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI (absolwent umie i potrafi)			
K_U1	Potrafi wykorzystać, m.in. posługując się specjalistycznym językiem i terminologią, posiadaną wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej w celu formułowania problemów badawczych, poprzez właściwy dobór źródeł i informacji, ich ocenę, krytyczną analizę, syntezę i twórczą interpretację.	P6U_U	P6S_UW
K_U2	Umie wykorzystywać przyswojoną wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej do analizy, deskrypcji i interpretacji faktów językowych notowanych u pacjentów.	P6U_U	P6S_UW

K_U3	Potrafi analizować i interpretować rozmaite typy tekstów (w tym zaburzonych, rozpoznając złożone i nietypowe zjawiska językowe i określając ich funkcje) przy wykorzystaniu odpowiednich metod i narzędzi badawczych, proponowanych przez najważniejsze koncepcje i modele lingwistyczne.	P6U_U	P6S_UW
K_U4	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności w zakresie lingwistyki klinicznej, odwołując się do kontekstów ogólnolingwistycznych.	P6U_U	P6S_UW P6S_UU
K_U5	Potrafi zespołowo wykonywać zadania i rozwiązywać problemy badawcze.	P6U_U	P6S_UW P6S_UO
K_U6	Potrafi zaplanować i przeprowadzić, zgodnie z wymogami metodologicznymi i etycznymi, podstawowe eksperymenty i pomiary dotyczące procesów językowych, wykorzystując adekwatne narzędzia.	P6U_U	P6S_UW P6S_UO
K_U7	Umie wykorzystywać werbalne i niewerbalne techniki komunikacyjne, retoryczne, argumentacyjne do wspierania dobrostanu pacjenta oraz dobrostanu własnego.	P6U_U	P6S_UW
K_U8	Potrafi używać języka specjalistycznego, brać udział w debacie, prezentować własne pomysły, wątpliwości, sugestie, stosując odpowiednią argumentację oraz wykorzystując różne źródła wiedzy.	P6U_U	P6S_UK
K_U9	Potrafi przygotować teksty pisemne i ustne w języku obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	P6U_U	P6S_UK
KOMPETENCJE SPOŁECZNE (absolwent jest gotów do)			
K_K1	Jest gotów do ponoszenia odpowiedzialności za siebie i innych ludzi.	P6U_K	P6S_KR P6S_KO
K_K2	Jest przygotowany do realizacji działań badawczych i zawodowych związanych z mową w sposób etycznie i prawnie odpowiedzialny.	P6U_K	P6S_KR
K_K3	Samodzielnie i odpowiedzialnie podejmuje zadania zawodowe, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.	P6U_K	P6S_KK P6S_KO
K_K4	Jest świadomy posiadanych kompetencji; rozumie wartość uczestniczenia w rozmaitych formach życia kulturalnego dla osobistego i zawodowego rozwoju	P6U_K	P6S_KK P6S_KO
K_K5	Posiada świadomość roli języka w kształtowaniu osobowości człowieka i społeczności ludzkich; dba o poprawność i estetykę wypowiedzi.	P6U_K	P6S_KR P6S_KO P6S_KK